

แนวทางการยกระดับคุณภาพของสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ใน ประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

Approach to improve the quality of movie and television series filming locations in Thailand to promote tourism

อติเทพ งามศิลปเสถียร*
Atitthep Ngamsilstian

Received: April 6, 2020 Revised: April 30, 2020 Accepted: May 4, 2020

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานการณ์ รูปแบบ ความต้องการ และแนวโน้มของสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว 2) เสนอแนวทางการยกระดับคุณภาพของสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ในการเก็บข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นผู้แทนจากภาครัฐซึ่งมีความเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย การวางแผน การบริหารจัดการ การถ่ายทำภาพยนตร์และละครชุดโทรทัศน์ในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจำนวน 10 คน และผู้แทนภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีบทบาทในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การบริการ และการผลิตภาพยนตร์และละครชุดโทรทัศน์จำนวน 5 คน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาจากภาครัฐพบว่า ประเทศไทยมีศักยภาพสูงมากในการเป็นแหล่งเป้าหมายสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์เพราะมีสถานที่สวยงามหลากหลาย หน่วยงานรัฐได้บูรณาการส่วนผสมทางการตลาดให้พร้อมทุกด้าน มุ่งสร้างภาพลักษณ์ที่มีคุณภาพ มีนโยบายกระตุ้นการท่องเที่ยวตามรอยเพื่อเพิ่มรายได้จากทรัพย์สินของแผ่นดิน ในส่วนของภาคเอกชนพบว่า อิทธิพลของภาพยนตร์และละครชุดโทรทัศน์ที่มีคุณภาพสามารถสร้างชาติได้ ค่ายผู้ผลิตฯ จะสร้างตามกระแสของผู้ชมโดยดำเนินการทุกอย่างเอง แนวทางการยกระดับคุณภาพของสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ภาครัฐและภาคเอกชนทุกฝ่ายควรหันมาร่วมมือกันเพื่อบูรณาการพัฒนาอุตสาหกรรมภาพยนตร์และละครชุดโทรทัศน์อย่างจริงจัง ที่สำคัญภาครัฐควรให้การสนับสนุนภาคเอกชนอย่างเต็มที่ เช่น ด้านแหล่งเงินทุน เพิ่มการประชาสัมพันธ์สถานที่สวยงามของไทยผ่านทางภาพยนตร์และละครโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ มุ่งพัฒนาให้หลายจังหวัดพร้อมเป็นสถานที่เป้าหมายในการถ่ายทำ อำนวยความสะดวกด้านการประสานงานด้วยการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ เพิ่มแรงจูงใจให้เหนือกว่าประเทศคู่แข่ง ในส่วนของภาคเอกชนควรมุ่งพัฒนาการเขียนบทและการถ่ายทำ ในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพเพื่อสามารถส่งเสริมให้การดำเนินการถ่ายทำภาพยนตร์และละครชุดในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวมีคุณภาพและประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: แนวทางการยกระดับคุณภาพ, สถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ในประเทศไทย, การส่งเสริมการท่องเที่ยว

* นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยพะเยา

Abstract

This article is intended to 1) study situations, models, needs and trends of movie and television series filming locations in Thailand to promote tourism. 2) Propose an approach to improve the quality of movie and television series filming locations in Thailand to promote tourism. Data collection was conducted using in-depth interviews with key informants, both by government and private sector representatives and content analysis. Study results from the government sector were found that Thailand has a very high potential for being a shooting destination for movies and TV series because of many beautiful locations. The government had integrated marketing mix in every aspect to create a quality image. There was a policy to stimulate tourism trend in order to increase income from the property of the land. The results from private sector were found that Influence of qualified movies and TV series quality that could create a nation. The production camp would be built according to the audience's flow by doing everything by themselves. An approach to improve the quality of movie and television series filming locations in Thailand to promote tourism was as follows: The government and private sectors should collaborate in integrating development of film and TV series industry. Importantly, the government should provide full support to the private sectors, such as providing the source of funding, increasing the publicity of beautiful locations in Thailand through movies and TV series to promote tourist spots to be well-known both domestic and abroad, focusing on developing many provinces as film-shooting destinations, facilitating coordination with one stop service, increasing incentive to be better than competitors. The private sector should develop script writing and filming to be effective in order to encourage films and TV series shooting in Thailand to support better qualified and more successful tourism.

Keywords: Approach to Improve the Quality, Movie and Television Series Filming Locations in Thailand, Tourism Promotion

บทนำ

ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์เป็นการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะ เป็นการนำเสนอมุมมองของผู้สร้าง รวมไปถึงศิลปินที่ต้องการสื่อสารไปยังผู้ชม เป็นผลงานที่สร้างรายได้ให้กับเจ้าของผลงานและตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทานที่เกี่ยวข้อง เป็นการสื่อสารมวลชนที่มีอิทธิพลต่อแนวคิดและพฤติกรรมของคนในสังคม สามารถช่วยสร้างสรรค์ทำให้เกิดการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมผ่านสื่อ พร้อมทั้งยังสามารถนำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ประเทศชาติได้อีกช่องทางหนึ่ง (กระทรวงวัฒนธรรม, 2560, ย่อหน้า 1)

สำหรับประเทศไทย ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ถือเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญมาก สามารถใช้เป็นเครื่องมือที่มีศักยภาพสูงในการเผยแพร่วัฒนธรรม เสริมสร้างภาพลักษณ์ให้ประเทศ ส่งเสริมการตลาดให้แก่สินค้าและบริการของอุตสาหกรรมวัฒนธรรมสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศชาติได้อย่างมหาศาล นอกจากนั้นในการสร้างภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ สถานที่ถ่ายทำ ถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะฉากเป็นองค์ประกอบที่ช่วยทำให้เรื่องราวสมจริงหรือทำให้เชื่อได้ว่าเป็นความจริง และมีความสำคัญต่อการทำงานของทีมงานที่ต้องการความสะดวก ความเชี่ยวชาญ และความร่วมมือเพื่อให้งานสร้างภาพยนตร์เรื่องนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี น่าพึงพอใจ เหมาะสมทั้งกับเวลาและการลงทุน ที่สำคัญในฝ่ายเจ้าของสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์พึงได้รับประโยชน์ทั้งรายได้และชื่อเสียง ดังนั้น หลายต่อหลายประเทศจึงมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้กองถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์จากประเทศอื่น ๆ เดินทางมาถ่ายทำภาพยนตร์ในพื้นที่ของประเทศตน มีการสร้างแรงจูงใจหลายทางเพื่อให้เห็นถึงผลดีหรือประโยชน์เมื่อเข้าถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ณ ประเทศแห่งนั้น (จำเริญลักษณ์ ธนะวังน้อย, 2554, ย่อหน้า 1) ดังนั้น การอนุญาตให้ชาวต่างชาติเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ในประเทศไทยจะสามารถเอื้อประโยชน์ต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศได้เป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่แหล่งท่องเที่ยว ขยายเป็นผลไปถึงการกระจายรายได้ให้แก่ธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวอื่น ๆ และยังทำให้เกิดเส้นทางท่องเที่ยวแห่งใหม่ ๆ เช่น มีการท่องเที่ยวตามรอยภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ชื่อดัง (วรรณสิริ โมรากุล, 2555, ย่อหน้า 4)

ยิ่งไปกว่านั้นประเทศไทยมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสวยงามไม่แพ้ที่ไหนในโลก มีกองถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ทั้งมาจากต่างประเทศและประเทศไทยหลายเรื่องเลือกใช้เป็นฉากสำคัญในการถ่ายทำภาพยนตร์ซึ่งภาพที่ถ่ายทอดออกมาสู่ผู้ชมทำให้เกิดกระแสความต้องการมาท่องเที่ยวตามรอยภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ในเมืองไทยมากยิ่งขึ้น ดังเช่นภาพยนตร์เรื่อง “เจมส์ บอนด์” ตอน เพชฌฆาตปืนทอง (James Bond 007 The Man With The Golden Gun) ซึ่งเข้าฉายเมื่อปี พ.ศ. 2517 โดยใช้ “เขาตาศู” (เกาะตาศู) ในอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา จังหวัดพังงา เป็นฉากถ่ายทำ ทักษะภาพที่เสนอผ่านภาพยนตร์สามารถสร้างเสียงตอบรับจากผู้ชมภาพยนตร์เรื่องนี้ ทำให้อ่าวพังงาเป็นที่รู้จักทั่วโลกอย่างรวดเร็วและทำให้เขาตาศูได้รับการขนานนามใหม่ว่า “เกาะเจมส์ บอนด์” (ผู้จัดการออนไลน์, 2556, ย่อหน้า 3) นอกจากนั้นภาพยนตร์เรื่อง “The Beach” ซึ่งถ่ายทำที่อ่าวมาหยา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ หลังจากออกฉายในปี 2543 ทำให้แหล่งท่องเที่ยวนี้กลายเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของนักท่องเที่ยวต่างชาติ สามารถเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาเมืองไทยถึงร้อยละ 22 ในปีนั้นและมากขึ้นเรื่อยมาจนกระทั่งทุกวันนี้ เหมือนกับตัวอย่างภาพยนตร์ต่างประเทศ เรื่อง “The Lord of the Rings” ซึ่งถ่ายทำที่ประเทศนิวซีแลนด์ ทำให้มีนักท่องเที่ยวจากประเทศอังกฤษเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ทุกปี ในช่วง 5 ปีหลังจากภาพยนตร์ออกฉาย (อุบลวรรณ สุจริตกุล, 2558, ย่อหน้า 1)

ภาพยนตร์เรื่อง แก๊งม่วนป่วนไทยแลนด์ (Lost in Thailand, 2555) ภาพยนตร์เรื่องนี้ถ่ายทำในประเทศไทยที่จังหวัดเชียงใหม่และกรุงเทพมหานคร ซึ่งเมื่อออกฉายสามารถสร้างสถิติเป็นภาพยนตร์เรื่องแรกของประเทศจีนที่สร้างรายได้ถึง 1,270 ล้านบาท (7,128 ล้านบาท) และทำให้เกิดกระแสความนิยมเที่ยวตามรอยภาพยนตร์เรื่องนี้ของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่พากันหลั่งไหลมาเที่ยวประเทศไทยเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะที่จังหวัดเชียงใหม่

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเปิดเผยว่า ช่วงเวลา 11 เดือนแรกในปี 2555 มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยสูงถึง 19.8 ล้านคน เป็นชาวจีนร้อยละ 13 และเพิ่มเป็น 24.5 ล้านคนในปี 2556 ซึ่งมากกว่าปี 2555 ที่มียอดนักท่องเที่ยวประเมินไว้ 21 ล้านคน ถือเป็นภาพยนตร์ที่ทำให้ชาวจีนรู้จักกับประเทศไทยมากยิ่งขึ้นและสร้างรายได้มากมายให้กับประเทศไทย (ผู้จัดการออนไลน์, 2556, ย่อหน้า 7)

ในส่วนของภาพยนตร์ไทย ผู้สร้างภาพยนตร์หลายบริษัทเลือกใช้สถานที่สำคัญในประเทศไทยเป็นที่หลักในการถ่ายทำ เช่น ภาพยนตร์เรื่อง The Letter จดหมายรัก (2547) ถ่ายทำที่สถานียศพลหลวงอ่างทอง จังหวัดเชียงใหม่ ภาพยนตร์รักโรแมนติกเรื่อง The Melody รักทำนองนี้ (2555) ใช้ฉากถ่ายทำที่ทุ่งดอกบัวตองดอยแม่ฮูคอ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ภาพยนตร์เรื่องละครเรื่อง The 6 สถานที่ถ่ายทำคือ จังหวัดปัตตานี โดยเรื่องราวต้องการนำเสนอถึงความรุนแรงของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในแง่มุมที่แตกต่างจากข่าว ซึ่งเหตุผลหลักในการสร้างภาพยนตร์เรื่องนี้เพื่อลบภาพความร้ายแรงจากเหตุการณ์ความไม่สงบของ 3 ชายแดนภาคใต้ และให้เป็นภาพความทรงจำที่ช่วยกระตุ้นสถานที่ท่องเที่ยวของภาคใต้ให้กลับมาคึกคักและกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวให้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังมีภาพยนตร์เรื่อง Love is สีเส้า (2558) ที่ใช้เชื่อนแม่กวัง จังหวัดเชียงใหม่ และดอยแม่สลอง จังหวัดเชียงรายเป็นสถานที่ถ่ายทำ รวมไปถึงภาพยนตร์เรื่อง Timeline จดหมายรักความทรงจำ (2558) ที่ถ่ายทำ ณ สะพานอักษฎาค์ เกาสีซัง จังหวัดชลบุรี และภาพยนตร์เรื่อง Coffee Please แก้วนี้หัวใจสั้น (2558) ซึ่งถ่ายทำที่ไร่กาแฟบ้าน ดอยช้าง จังหวัดเชียงราย ความสวยงามของสถานที่ดังกล่าวสามารถสร้างกระแสให้ผู้ชมต้องการไปท่องเที่ยวตามรอยภาพยนตร์ได้เป็นจำนวนมาก

ทางด้านของบทบาทละครโทรทัศน์มีหลากหลายสถานที่สวยงามในประเทศไทยที่ถูกเลือกใช้เป็นฉากสำคัญในการถ่ายทำละครโทรทัศน์หลายเรื่องและมีผลสำเร็จต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น ละครโทรทัศน์เรื่อง บุพเพสันนิวาส (วิกิพีเดีย, 2561, ย่อหน้า 2) เป็นสื่อบันเทิงที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงและมีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวไทยอย่างมาก เป็นละครแนวย้อนยุคที่เนื้อเรื่องมีความโดดเด่น สนุกสนาน แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างยุคสมัย และยังสามารถก่อให้เกิดปรากฏการณ์กระแสความนิยมตามรอยละครไทยครั้งยิ่งใหญ่ และมีการจัดทัวร์ท่องเที่ยวในสถานที่แหล่งโบราณสถานที่ได้ปรากฏเป็นฉากของละคร เช่น วัดไชยวัฒนาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หรือที่พระนารายณ์ราชนิเวศน์ จังหวัดลพบุรี รวมถึงนักท่องเที่ยวเกิดกระแสนิยมแต่งชุดไทยมาเยือนสถานที่ดังกล่าว นอกจากนี้ ละครโทรทัศน์บุพเพสันนิวาสยังสร้างชื่อเสียงในต่างประเทศได้แม้ในประเทศไทย สามารถขายลิขสิทธิ์ให้ประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา เวียดนาม และพม่า มีการแปลซับไตเติลออกมาเป็นภาษาต่าง ๆ มากมาย

เสรี วงษ์มณฑา (2561, ย่อหน้า 2) ได้แสดงทัศนะต่อประโยชน์ที่เกิดจากละครโทรทัศน์ไทยเรื่อง บุพเพสันนิวาสไว้ว่า ละครเรื่องนี้ได้กลายเป็นปรากฏการณ์ที่มีคุณค่าอย่างยิ่งใหญ่ในการปลูกกระแสความนิยมไทยสามารถก่อให้เกิดละครที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์กับประเทศชาติ ซึ่งสร้างกระแสความนิยมในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และเชิงวัฒนธรรมที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้ชมทั้งในด้านของภาษาและเอกลักษณ์ที่น่าภาคภูมิใจ และสามารถปลูกกระแสนิยมไทยให้สอดคล้องไปกับนโยบายนิยมไทยของรัฐบาลได้เป็นอย่างดี ที่สำคัญละครดังกล่าวสามารถสร้างรายได้ด้านการท่องเที่ยวให้แก่ประเทศไทยอย่างมหาศาล เพราะผู้ชมที่สนใจในเรื่องราวต่าง ๆ ของเหตุการณ์ในละครย่อมสนใจที่จะเดินทางตามรอยละครไปยังสถานที่ที่ปรากฏในละครเรื่องนั้น เหมือนดังที่คนไทยได้เดินทางตามรอยละครประเทศเกาหลีได้จนทำให้การท่องเที่ยวประเทศนี้กลายเป็นที่นิยมอย่างมาก หากรัฐบาลให้ความสนใจใช้วัฒนธรรมนำเศรษฐกิจ มาส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการสร้างกระแสตามรอยละครโทรทัศน์ได้สำเร็จ ประเทศไทยย่อมสามารถเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้มากยิ่งขึ้น นำวัฒนธรรมพร้อมความเป็นไทยแท้ออกไปเผยแพร่ให้ชาวโลกได้รับรู้ จะทำให้ละครโทรทัศน์ไทยกลายเป็นละครที่ก้าวไกลไปสู่โลกไร้พรมแดน

ประเทศไทยในปี 2561 ที่ผ่านมามีคณะถ่ายทำเข้ามาถ่ายทำเป็นจำนวนมาก ซึ่งสามารถสร้างเม็ดเงินให้กับประเทศจำนวนมากถึง 3 พันล้านบาท โดยมากกว่า 50% เป็นรายได้จากการถ่ายทำภาพยนตร์โฆษณาและสารคดี เช่น การท่องเที่ยว อาหารไทย มวยไทย ประเพณีไทย 25% ส่วนการถ่ายทำภาพยนตร์ในไทยนั้นมี 54 เรื่องด้วยกัน การที่ประเทศไทยได้รับความนิยมจากกองถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศที่ยกกองถ่ายเข้ามาถ่ายทำได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลดีที่ได้รับที่ไม่เพียงแต่สร้างรายได้และสร้างงานให้เท่านั้น ยังเป็นการกระจายรายได้ให้แก่ชุมชนทำให้เกิดการหมุนเวียนไปในระบบเศรษฐกิจตามนโยบายรัฐบาลด้วย ทั้งนี้ กรมการท่องเที่ยวจึงผลักดันให้กองถ่ายทำต่างชาติเลือกถ่ายทำที่ในจังหวัดเมืองรอง เพื่อให้เกิดการประชาสัมพันธ์สถานที่จังหวัดต่าง ๆ ออกสู่สายตาผู้ชมทั่วโลก และส่งผลให้ผู้ชมเหล่านั้นเดินทางตามรอยภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น (แนวหน้าออนไลน์, 2562, ย่อหน้า 3) ยิ่งไปกว่านั้นประเทศไทยนอกจากมีสถานที่สวยงามและหลากหลายแล้ว ยังมีทรัพยากรการผลิตที่มีคุณภาพสูงพร้อมให้บริการ เช่น อุปกรณ์ถ่ายทำ ห้องแล็บสตูดิโอที่เพียบพร้อมและทันสมัย บุคลากรทีมงานถ่ายทำที่มีความเชี่ยวชาญ และงานหลังการถ่ายทำ (Post Production) อีกทั้งสามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศ ได้หลายภาษา มีน้ำใจ ให้ความช่วยเหลือดี ค่าใช้จ่ายในการมาทำงานที่ประเทศไทยก็ไม่สูงมาก และค่าครองชีพโดยทั่วไปยังราคาถูกกว่าในหลายประเทศ

การสนับสนุนส่งเสริมภาคเอกชนในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ละครโทรทัศน์ไทยให้สร้างภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ที่ใช้แหล่งท่องเที่ยวไทยเป็นสถานที่ถ่ายทำพร้อมสอดแทรกเรื่องราวของประเพณีและวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีจุดเด่นหลายด้านออกเผยแพร่ไปยังต่างประเทศ เป็นวิธีการผลักดันจุดขายที่สามารถสร้างกระแสความนิยมดึงดูดตลาดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้เดินทางมาท่องเที่ยวตามรอยภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ และยังสร้างรายได้ด้านการท่องเที่ยวเข้าสู่ประเทศได้เป็นจำนวนมากมหาศาล ยิ่งไปกว่านั้นปัจจุบันประเทศไทยสามารถพัฒนาศักยภาพของการเป็นแหล่งเป้าหมายสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์เข้าสู่ระดับสากลได้มากยิ่งขึ้น โดยเห็นได้จากเหตุการณ์เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2562 หูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี เสด็จเป็นองค์ประธานในการเปิดงาน Thai Night ณ ห้อง Grand Salon โรงแรม Intercontinental Carlton Cannes สาธารณรัฐฝรั่งเศส จัดโดยกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ในงานเทศกาลภาพยนตร์เมืองคานส์ ภายใต้แนวคิด Thailand – Where Films Come Alive ซึ่งปีนี้นั้นเชิดชูความสำเร็จของบุคลากรไทยผู้มีพรสวรรค์และทักษะอันโดดเด่น ตามแนวคิดไทยสร้างสรรค์ (Creative Thai)

หูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ทรงมีพระดำริสยงถึงการมีความคิดสร้างสรรค์ทั้งของผู้สร้างและบุคลากรในวงการภาพยนตร์ไทย ซึ่งได้มีส่วนในการทำให้ภาพยนตร์ไทยเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก และตรัสถึงความสำเร็จของผู้สร้างภาพยนตร์ชาวไทยที่มีชื่อเสียง ได้แก่ อภิชาติพงศ์ วีระเศรษฐกุล วิศิษฐ์ ศาสนเที่ยง ยังรวมถึงผู้สร้างภาพยนตร์รุ่นใหม่ซึ่งเริ่มเป็นที่รู้จักจากผลงานโครงการการศึกษาด้านภาพยนตร์และศิลปิน ซึ่งทุ่มเทสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในผลงานภาพยนตร์ระดับนานาชาติ โดยเฉพาะในด้านคอมพิวเตอร์แอนิเมชัน และยังทรงมีพระดำรินำย้าถึงด้านความสำเร็จของอุตสาหกรรมในด้านการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาพยนตร์ในไทยซึ่งในปี 2561 ที่ผ่านมามีประเทศไทยต้อนรับคณะกองถ่ายทำภาพยนตร์ต่างชาติถึง 714 กอง และยังมีมาตรการสร้างแรงจูงใจให้เข้ามาผลิตภาพยนตร์ในประเทศไทย โดยที่สามารถหักค่าใช้จ่ายในการมาถ่ายทำในประเทศไทยได้ 15-20% (แนวหน้าออนไลน์, 2562, ย่อหน้า 2)

ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2562 นายปิยะ เปสตันยี จากบริษัท เปสตัน ฟิล์ม จำกัด ผู้มีหน้าที่ประสานงานกองถ่ายทำภาพยนตร์ฮอลลีวูด เรื่อง “Fast and Furious 9” ในประเทศไทย นำนายอาตูโร บาร์เกต (Mr. Arturo Barquet) ผู้แทนบริษัทยูนิเวอร์แซล เดินทางเข้าพบ พ.ต.ท.ม.ล.กิตติบดี ประวิตร ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่ เพื่อแจ้งให้ทราบว่าภาพยนตร์เรื่องดังกล่าว จะทุ่มงบการถ่ายทำในประเทศไทยจำนวนกว่า 300 ล้านบาท เนื่องจากต้องการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามของไทย และสร้างงานให้กับคนใน

พื้นที่กว่า 300 คน โดยคณะถ่ายทำภาพยนตร์ ได้เลือกพื้นที่ใน 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นสถานที่ถ่ายทำ และจะใช้เวลาถ่ายทำในประเทศไทยประมาณ 4 เดือน ซึ่งจะเริ่มต้นถ่ายทำที่จังหวัดกระบี่ระหว่างวันที่ 1-27 กรกฎาคม 2562 ในพื้นที่ 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลเขาทอง ตำบลหนองทะเล และตำบลอ่าวนาง โดยจะเริ่มขนย้ายอุปกรณ์ประกอบการถ่ายทำภาพยนตร์เข้ามาเก็บไว้ในพื้นที่จังหวัดกระบี่ ซึ่งทางบริษัท FF 9 Pictures Limited ได้ทำการประสานขอใช้พื้นที่ในจังหวัดกระบี่เพื่อถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องนี้และคาดว่าจะเข้าฉายในปี 2020 ด้าน พ.ต.ท.ม.ล.กิตติบัตี กล่าวว่า ทางจังหวัดยินดีต้อนรับทีมถ่ายทำภาพยนตร์ ที่จะเข้ามาช่วยในส่วนของการรายได้ ซึ่งคาดว่าจะมีเม็ดเงินสะพัดจำนวนมากเข้าสู่ชุมชนในระหว่างการทำถ่ายทำ จึงอยากขอให้ชาวกระบี่ได้ ร่วมกันเป็นเจ้าบ้านที่ดี อย่อย่างไรก็ตามอยากให้ทางกองถ่ายทำภาพยนตร์คำนึงถึงเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การดำเนินการทุกอย่างจะต้องถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อ จังหวัดกระบี่ ในอนาคต (มติชนออนไลน์, 2562, ย่อหน้า 3)

ดังนั้น หากหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมภาพยนตร์และละครโทรทัศน์หันมาร่วมมือกันส่งเสริมการสร้างภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ที่มีคุณภาพโดยใช้สถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลายสวยงามจากในภูมิภาคของประเทศไทยมาเป็นฉากถ่ายทำภาพยนตร์ พร้อมทั้งสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณีและวัฒนธรรมไทยที่มีจุดเด่นด้านต่าง ๆ และนำไปเผยแพร่ทั้งในและต่างประเทศ จะเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวตามรอยภาพยนตร์ นำเสนอขายแก่นักท่องเที่ยวที่ติดตามได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวสานต่อด้วยการใช้กระแสความนิยมและความประทับใจจากสื่อบันเทิงมาส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้าสู่ประเทศ รวมไปถึงสนับสนุนในด้านการตลาดแก่ภาคเอกชนในธุรกิจการท่องเที่ยว เพื่อกระตุ้นความสนใจจากผู้ชมให้เดินทางเข้ามาเที่ยวประเทศไทย ได้สัมผัสกับสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครพร้อมสอดแทรกจุดเด่นในด้านต่าง ๆ จะสามารถส่งผลดีในการขยายตลาดประเทศไทยให้แก่อุตสาหกรรมภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ทั้งของไทยและต่างประเทศ และสามารถขยายตลาดการท่องเที่ยวตามกระแสภาพยนตร์และละครโทรทัศน์พร้อมด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดรองรับนักท่องเที่ยวได้ในที่สุด ซึ่งสามารถเพิ่มพูนรายได้เข้าประเทศจำนวนมาก ถือเป็นแนวทางการยกระดับคุณภาพของสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ รูปแบบ ความต้องการ และแนวโน้มของสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
2. เพื่อเสนอแนวทางการยกระดับคุณภาพของสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษารั้ครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดกระบวนการศึกษาไว้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ผู้ให้ข้อมูลหลัก 2) เครื่องมือวิจัย 3) การรวบรวมข้อมูล 4) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 15 คน ซึ่งเป็นตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐซึ่งมีความเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย การวางแผน การบริหารจัดการ การถ่ายทำภาพยนตร์และละครชุดโทรทัศน์ในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จำนวน 10 คน ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงคมนาคม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อุทยานประวัติศาสตร์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดชลบุรี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดเชียงใหม่ กองกิจการภาพยนตร์

และวิถีทัศน์ต่างประเทศ ตัวแทนจากหน่วยงานภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีบทบาทในภาคอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การบริการ และการผลิตภาพยนตร์และละครชุดโทรทัศน์จำนวน 5 คน ได้แก่ สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA) สมาพันธ์สมาคมภาพยนตร์แห่งชาติ เจ้าหน้าที่ประสานงานการถ่ายทำภาพยนตร์ในราชอาณาจักร บริษัท บีอีซีวีเล็ด จำกัด (มหาชน) (ไทยทีวีสีช่อง 3) บริษัท กรุงเทพโทรทัศน์และวิทยุ จำกัด (ช่อง 7)

ลักษณะของเครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) รายการทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ต้องตรวจสอบและ 3) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการออกแบบคำถามที่จะใช้ในกระบวนการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างซึ่งประกอบด้วยประเด็นเกี่ยวกับ บทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลักษณะสภาพแวดล้อมการบริหารงานภายในองค์กรและการประสานงานกับภายนอกองค์กร (SWOT) ศักยภาพการส่งเสริมการถ่ายทำภาพยนตร์และละครชุดโทรทัศน์ในประเทศไทย (10 A) แนวทางการพัฒนาศักยภาพของการส่งเสริมการถ่ายทำภาพยนตร์และละครชุดโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว (10 P) และการสร้างความได้เปรียบในการส่งเสริมการถ่ายทำภาพยนตร์และละครชุดโทรทัศน์ในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว (TOWS Matrix) ลักษณะกระบวนการสัมภาษณ์แบบที่ไม่เป็นมาตรฐาน ซึ่งมีการสัมภาษณ์ 2 ส่วน คือ 1) สัมภาษณ์ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ และ 2) สัมภาษณ์ผู้แทนจากหน่วยงานภาคเอกชน

ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รายการทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ต้องตรวจสอบ และการสัมภาษณ์เชิงลึก มาวิเคราะห์ โดยรวมข้อมูลจากทั้งสองกลุ่มคือข้อมูลทุติยภูมิ (ข้อมูลที่ได้จากเอกสาร) และข้อมูลปฐมภูมิ (ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน) เพื่อวิเคราะห์ด้วยทฤษฎี SWOT ทฤษฎีTows Matrix ทฤษฎีการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว 10A's กลยุทธ์การตลาด 10P เพื่อเสนอแนวทางการยกระดับคุณภาพของสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสถานการณ์ รูปแบบ ความต้องการ และแนวโน้มของสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำข้อมูลดังกล่าวมาสรุปโดยแยกเป็นประเด็นตามผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาครัฐ

ด้านบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว พบว่า ทุกวันนี้ในหน่วยงานราชการหลายแห่งมีโครงการเพื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายและน่าสนใจรวมถึงกิจกรรมสร้างสรรค์ผ่านภาพยนตร์หรือสื่ออื่น ๆ เพื่อช่วยกระตุ้นการท่องเที่ยว ณ สถานที่ถ่ายทำในประเทศไทย นอกจากนี้ผู้อำนวยการบริหารการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทยของหน่วยงานภาครัฐมีความเป็นผู้นำในการพิจารณาข้อดีตัดสินใจแผนงานอย่างระมัดระวัง ตลอดจนมีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ในประเทศไทยให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2560, ย่อหน้า 6) ได้อธิบายถึง การพัฒนาคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการทุกรูปแบบอย่างจริงจังให้มีมาตรฐาน ครอบคลุมทุกรูปแบบ สอดรับกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านธุรกิจการถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทย ทั้งภาคผลิต ภาคบริการ และกิจการที่เกี่ยวข้อง

ด้านคุณภาพของประเทศไทยสำหรับการเป็นแหล่งเป้าหมายสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ พบว่า ประเทศไทยมีศักยภาพที่จะเป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์สูงมาก เนื่องจากว่ามีสถานที่สวยงามหลายแห่งเหมาะสำหรับการถ่ายภาพและการท่องเที่ยว ยิ่งไปกว่านั้นยังมีสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ที่โด่งดังหลายแห่งได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐจึงมีแผน ๆ มากมายที่ติดตามตัวละครและต้องการไปยังสถานที่ถ่ายทำต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ นอกจากนี้ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ยังสามารถช่วยให้ความรู้แก่ประชาชนและเพิ่มรายได้จากสมบัติของชาติ หน่วยงานภาครัฐจึงมีนโยบายที่จะเพิ่มมูลค่าการสร้างรายได้จากทรัพย์สินของแผ่นดิน มีการบูรณาการแผน MOU ร่วมกันกับภาคเอกชนในการสร้างภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ทั้งในด้านการให้บริการข้อมูลและงบประมาณสนับสนุนที่สอดคล้องกัน มีการจัดโครงสร้างระบบการจัดการให้มีคุณภาพเพื่อให้กลยุทธ์การดำเนินการขับเคลื่อนไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิยาวัต วิชโรบล (2553, ย่อหน้า 1) ที่ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของละครโทรทัศน์ไทยที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย ได้อธิบายว่า ผู้ชมส่วนใหญ่อยากจะไปเที่ยวตามรอยละครโทรทัศน์หลังจากที่รับชมแล้ว เช่น ละครโทรทัศน์ไทยในอดีตเรื่อง “ดวงใจอัคนี” ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 โดยใช้สถานที่ถ่ายทำที่ Villa Maroc Hotel อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ Palio เขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมาทำให้เกิดแรงจูงใจในการไปท่องเที่ยวตามรอยละครมากที่สุด

ด้านแนวทางในการเพิ่มกลยุทธ์ในการยกระดับคุณภาพของประเทศไทยสำหรับการเป็นแหล่งเป้าหมายสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ พบว่า ประเทศไทยมีพื้นที่ที่สวยงามน่าสนใจมากมายและเหมาะที่จะเป็นทั้งแหล่งท่องเที่ยวและถ่ายทำภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ทั้งของไทยและต่างประเทศในทุกโอกาสทุกฤดูกาล ทุกวันนี้หน่วยงานของภาครัฐได้เผยแพร่ความพร้อมที่สะดวก สะอาด และปลอดภัย การคมนาคมที่สะดวกผ่านหลายช่องทาง มีที่พักคุณภาพหลายระดับ ราคาไม่แพง มีกิจกรรมสนับสนุนการถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ การท่องเที่ยวมีการนำเสนอสิ่งจูงใจเพื่อสนับสนุน รวมถึงการบูรณาการสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งหมดสำหรับการถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา โชคเหรียญสุขชัย (2559, ย่อหน้า 1) ที่ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสารและความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยสากลของชาวลาว ได้อธิบายว่า ชาวลาวนั้นมีความต้องการท่องเที่ยวและเข้าร่วมทำกิจกรรมทางวัฒนธรรมไทย โดยรู้จักสถานที่ท่องเที่ยวทั่วไปทางโทรทัศน์ และหาข้อมูลการท่องเที่ยวทางสื่ออินเทอร์เน็ต และได้รู้จักสถานที่ท่องเที่ยวไทยผ่านทางโทรทัศน์มากที่สุด โดยวัฒนธรรมไทยสากลที่ชาวลาวรู้จัก 3 อันดับแรกคือ การปรุงอาหาร ศิลปะตกแต่ง และการออกกำลังกาย

ภาครัฐมีคณะกรรมการที่รับผิดชอบดูแลความปลอดภัยและความคิดสร้างสรรค์ของสื่อระดับประเทศ โดยการส่งเสริมการส่งผ่านวัฒนธรรมไทยผ่านการสร้างภาพยนตร์เพื่อส่งเสริมให้ผู้ชมมีความรักต่อชาติไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธพร ดิวษ์ (2556, ย่อหน้า 2) ศึกษาเรื่อง การผสมผสานวัฒนธรรมต่างชาติผ่านสื่อโทรทัศน์ พบว่า สื่อโทรทัศน์ยังคงได้รับกระแสวิพากษ์จากสังคมมากมายในการเป็นตัวขับเคลื่อนการเปลี่ยนถ่ายค่านิยม ความเชื่อ และความคิด ของคนในสังคม การเปิดรับข่าวสารต่าง ๆ จากสื่อไม่ว่าจะเป็นละครโทรทัศน์ล้วนเป็นช่องทางของการแทรกซึมแพร่กระจายทางวัฒนธรรมต่างชาติเข้าสู่สังคมไทยแบบไม่รู้ตัว

ด้านการสร้างความได้เปรียบในการยกระดับคุณภาพของประเทศไทยสำหรับการเป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ พบว่า หน่วยงานรัฐมีงบประมาณสนับสนุนการสร้างภาพยนตร์ที่มีประโยชน์สำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายใต้โครงการ Creative Economy Thailand 4.0 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ แผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงการมุ่งเน้นการพัฒนารักษาลักษณะของคนไทยด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อเผยแพร่ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับกุลฤดี นุ่มทอง และอัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว (2558, ย่อหน้า 2) ศึกษาเรื่องอุตสาหกรรมภาพยนตร์ยุคสื่อใหม่ในอาเซียน: ก้าวอย่างใหม่สู่โลกออนไลน์และภูมิภาคอาเซียน ได้อธิบายว่า

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสื่อใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อออนไลน์ ช่วยทำให้การเข้าถึงและการแพร่กระจาย เป็นไปอย่างง่ายดายและสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น หากมองจากมุมสร้างสรรค์ แรงผลักดันที่จะนำอุตสาหกรรม ภาพยนตร์ไทยออกไปสร้างรายได้และทำชื่อเสียงให้ประเทศ ย่อมเป็นไปได้ในยุคสังคมสารสนเทศ

นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐได้พัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมภูมิทัศน์ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับ มาตรฐานทางวิชาการสำหรับสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ที่ดีที่สุด รวมถึงการอนุรักษ์และฟื้นฟูซึ่ง มีโครงการส่งเสริมศักยภาพสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์มากมายเพื่อประโยชน์ของคณะถ่ายทำ สอดคล้องกับชนชาติ จันทรเวโรจน์, สุขุม เฉลยทรัพย์ และวรรณวิภา จิตชัย (2557, ย่อหน้า 2) ศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การจัดการรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาในรูปแบบบันเทิงสำหรับปลูกฝังวัฒนธรรมค่านิยมและ พฤติกรรมที่ดีงามให้กับเยาวชน ซึ่งพบว่า บทเรียนในดำเนินชีวิตที่ตังามนั้นสามารถมาในรูปแบบต่างๆ ที่ หลากหลาย ทั้งบทเพลงประกอบภาพ ละครสั้น ละครยาว สารคดี พิพิธทัศน์ สันทนบันเทิง กีฬา และข่าว ผู้เชี่ยวชาญเชื่อว่ารายการเพื่อการศึกษาในรูปแบบบันเทิงมีศักยภาพที่จะปลูกฝังวัฒนธรรมและรูปแบบในการ ดำเนินชีวิตที่ดีงามได้

2. ภาคเอกชน

ด้านการดำเนินงานของอุตสาหกรรมภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ส่วนของการผลิตภาพยนตร์และ ละครโทรทัศน์ ทางค่ายผู้ผลิตจะวางแผนการเตรียมงานก่อนดำเนินการล่วงหน้า โดยเน้นไปที่จุดขายของ ภาพยนตร์และละครซึ่งเป็นความสนุก นักแสดง สถานที่ และองค์ประกอบ เน้นการสร้างละครตามกระแสผู้ชม ปัจจุบัน ที่สำคัญสถานีผู้ผลิตจะดำเนินงานด้านการตลาดของตัวเองซึ่งผู้ผลิตแต่ละค่ายจะมีความสัมพันธ์ของตัวเอง ในการเจรจาเพื่อการค้า สอดคล้องกับงานวิจัยของหลาน เฝิน (2558, ย่อหน้า 1) เรื่องกลยุทธ์การสื่อสารการตลาด ของบริษัทในสาธาณรัฐประชาชนจีนที่นำเข้าละครโทรทัศน์ไทย ซึ่งพบว่า ผู้ชมชาวจีนมีความชื่นชอบในโครงเรื่อง ของละครชุดโทรทัศน์ไทย และมีความเห็นว่าละครโทรทัศน์ไทยมีความเหมาะสมในด้านของเนื้อหา ภาพเหตุการณ์ เพราะละครโทรทัศน์ไทยทำให้ผู้ชมชาวจีนได้รับชมประเพณี วัฒนธรรม ชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย

การยกระดับคุณภาพของประเทศไทยสำหรับการเป็นแหล่งเป้าหมายสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และ ละครโทรทัศน์ในปัจจุบัน ผู้ผลิตภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ หลายคนพยายามที่จะสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ ประเทศไทยโดยเน้นไปที่เอกลักษณ์ของความเป็นไทยหลายแง่มุมผ่านทางภาพยนตร์และละครโทรทัศน์เพื่อให้ผู้ชม เกิดความปรารถนาที่จะไปยังสถานที่แห่งนั้น และสร้างความภูมิใจในสถานที่ให้กับเจ้าของพื้นที่เหล่านั้น สอดคล้อง กับการศึกษาวิจัยเรื่องอุตสาหกรรมการสร้างวัฒนธรรมและการสื่อสารในยุคดิจิทัลกรณีศึกษาอุตสาหกรรม การสร้างวัฒนธรรมไทยในจีนของประภาภรณ์ รัตโน และหยกขาว สมหวัง (2560, ย่อหน้า 2) ได้อธิบายว่า ผลในมิติ สังคม คือ การเกิดเครือข่ายทางสังคมและพื้นที่ทางวัฒนธรรม (cultural sphere) การประกอบสร้างความเป็น ไทยผ่านการผลิตสื่อบันเทิงที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความเป็นไทยในมิติเศรษฐกิจ นั่นก็คือ อุตสาหกรรมการสร้าง วัฒนธรรมไทยในจีนช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ ดังนั้นอุตสาหกรรมของการสร้างวัฒนธรรมผ่านการ สื่อสารในยุคดิจิทัลจะส่งผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมนำมาสู่การสร้างอาณานิคมทางวัฒนธรรมแบบใหม่

คุณภาพของสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ในประเทศไทยในปัจจุบัน รัฐบาลไทยสนับสนุนให้ บริษัท ต่างชาติเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว หน่วยงานรัฐได้อำนวยความสะดวกใน การลดและคืนภาษีสำหรับการผลิต ทำให้นักแสดงต่างประเทศที่มีชื่อดังหลายคนต้องการเข้าร่วมงานในประเทศไทย โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านภาพยนตร์และละครโทรทัศน์เสมือนนั้นมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมวางแผนการ ตัดสินใจท่องเที่ยวมาก

แนวทางการยกระดับคุณภาพของประเทศไทยในการเป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละคร โทรทัศน์ ประเทศไทยพร้อมแล้วที่จะเป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ มีหน่วยงานภาครัฐให้การ

สนับสนุนแก่บริษัทต่างประเทศที่มาถ่ายทำในประเทศไทย รวมถึงรัฐบาลอำนวยความสะดวกด้านภาษี ในส่วนของค่ายผู้ผลิตภาพยนตร์และละครไทยจะเน้นการสร้างละครตามกระแสผู้ชม โดยในปัจจุบันบริษัทค่ายผู้ผลิตจะเลือกสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราว และดำเนินการถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเสนอแนวทางการยกระดับคุณภาพของสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ตัวแทนของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน รวมไปถึงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเสนอแนวทางการยกระดับคุณภาพของสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งมีแนวทาง 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านนโยบาย

หน่วยงานภาครัฐควรแก้ไขแผนกลยุทธ์ในแต่ละปีซึ่งจะต้องค้นหาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ให้ตรงกับจุดแข็งและนำไปพัฒนา อีกทั้งต้องสามารถปกป้องจุดอ่อนได้ พร้อมทั้งควรพิจารณาเป้าหมายหลักอย่างชัดเจนก่อนที่จะวางวัตถุประสงค์ ในด้านของนโยบายการพัฒนาของแต่ละจังหวัดให้เป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์นั้น หากบางจังหวัดมีกำลังขับเคลื่อนยังไม่เพียงพอ รัฐบาลควรใช้นโยบายในภาพรวมของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ เข้าไปสนับสนุนเพื่อยกระดับพัฒนาคุณภาพให้สถานที่ดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงวัฒนธรรม (2560, ย่อหน้า 3) และแผนปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฯ (2560, ย่อหน้า 1) ได้อธิบายว่า ต้องมีการจัดโครงสร้างระบบบริหารให้มีคุณภาพเพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านการประชาสัมพันธ์

หน่วยงานรัฐควรมีการเผยแพร่สถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ รวมถึงภาพลักษณ์ของความพร้อมที่สะดวก สะอาด และปลอดภัยตามนโยบายของรัฐบาลให้มากกว่านี้ นอกจากนั้นหน่วยงานรัฐควรพยายามส่งเสริมกิจกรรมหรือการใช้แหล่งท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมให้คนรู้จักสถานที่ถ่ายทำ รวมไปถึงหน่วยงานราชการควรร่วมมือกับค่ายผู้สร้างเอกชนในการสร้างภาพยนตร์และละครโทรทัศน์เพื่อประชาสัมพันธ์ประเทศ สร้างความต้องการให้แก่ค่ายผู้ผลิตภาพยนตร์และละครต่างประเทศต้องการเดินทางมาถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ และเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวตามรอยภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ให้กับสถานที่เหล่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับจังหวัด ชู และพรทิพย์ เย็นจะบก (2558, หน้า 1) ศึกษาเรื่อง การเรียนรู้วัฒนธรรมผ่านละครโทรทัศน์ไทยของนักศึกษาจีน: กรณีศึกษานักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง พบว่า การรับรู้วัฒนธรรมไทยที่ปรากฏอยู่ในละครชุดนี้มีอิทธิพลสูงทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดทัศนคติใน 4 ด้าน ได้แก่ มีความเข้าใจและชื่นชอบวัฒนธรรมไทยเพิ่มขึ้น มีความสนใจเรียนภาษาไทยมากขึ้น เกิดการเปรียบเทียบวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมจีน และเกิดความสนใจอยากไปสัมผัสวัฒนธรรมไทยด้วยตนเอง มีทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปในเชิงบวกนี้ได้นำไปสู่การแสดงออกทางพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องในรูปแบบที่แตกต่างกันตามมา

3. ด้านการส่งเสริม

ด้านคุณภาพในการเป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ประเทศไทยควรเพิ่มความแข็งแกร่งในทุกด้านซึ่งควรมีการบูรณาการเพื่ออำนวยความสะดวกในการผลิตภาพยนตร์และละครโทรทัศน์อย่างเต็มที่ รวมไปถึงที่พัก อาหาร การคมนาคมที่สะดวก และมีความหลากหลายของสถานที่ให้เลือก จึงแทบจะไม่มีอะไรที่ไม่สามารถทำได้ นอกจากนี้รัฐบาลยังให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมภาพยนตร์อย่างเต็มที่ภายใต้โครงการ Creative Economy Thailand 4.0 เพื่อให้บรรลุตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจระดับประเทศโดยมุ่งเน้นการผลิตภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนควรมีการประสานงานร่วมกับองค์กรบริหารในแต่ละพื้นที่ในการกำหนดแผนงานการยกระดับคุณภาพของประเทศไทยสำหรับการเป็นแหล่งเป้าหมายสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ พร้อมทั้งให้ภาคประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว เพื่อสามารถนำไปสู่การสร้างความสำเร็จอันดีและความร่วมมือกันในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพของทุกฝ่าย

2. ควรมีการสร้างทัศนคติและค่านิยมใหม่ในการวางแนวทางการยกระดับคุณภาพของอุตสาหกรรมภาพยนตร์และละครโทรทัศน์เพื่อสามารถประสานงานกันได้อย่างมีประสิทธิภาพระหว่างทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงประชาชน ชุมชนเจ้าของพื้นที่ และนักท่องเที่ยวที่ส่วนใหญ่มีความเห็นแตกต่างกันให้รู้จักถึงประโยชน์และจุดหมายปลายทางของการให้กองถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ เข้ามาใช้พื้นที่ เพื่อร่วมกันเพิ่มคุณภาพการให้บริการและความร่วมมือแก่กองถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ และนักท่องเที่ยวทั้งของไทยและต่างประเทศ

3. การประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการถ่ายทำภาพยนตร์และละครชุดโทรทัศน์ในประเทศไทยผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตและสื่อ Smart Phone จะสามารถตอบสนองการเปิดรับข่าวสารแก่บริษัทผู้ผลิตสื่อบันเทิงได้มากที่สุด ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาเป็นช่องทางหลักเพื่อการสื่อสารข้อมูลประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งเร่งสร้างอัตลักษณ์ที่เด่นชัดของแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ ๆ ในประเทศไทยให้พร้อมสำหรับการเป็นสถานที่ถ่ายทำ และทำการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักในระดับโลก

4. ภาครัฐควรจะมีการปรับโครงสร้างขององค์กรและหน่วยงาน มีการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนความพร้อมในการให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการแก่กองถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ต่างประเทศให้มีมาตรฐานสากล และควรพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายของอุตสาหกรรมภาพยนตร์อย่างจริงจังเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งในทุกการปฏิบัติงาน

5. ควรเร่งสร้างความร่วมมือจากหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ เพื่อมาร่วมกันผลักดันอย่างจริงจังให้มีการพัฒนาการยกระดับคุณภาพของประเทศไทยสำหรับการเป็นแหล่งเป้าหมายสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ให้ก้าวหน้าได้จริง ให้สามารถเทียบเท่ากับนานาชาติได้

บทสรุป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แนวทางการยกระดับคุณภาพของสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย 5 ส่วนที่สำคัญ (M-O-V-I-E) ได้แก่

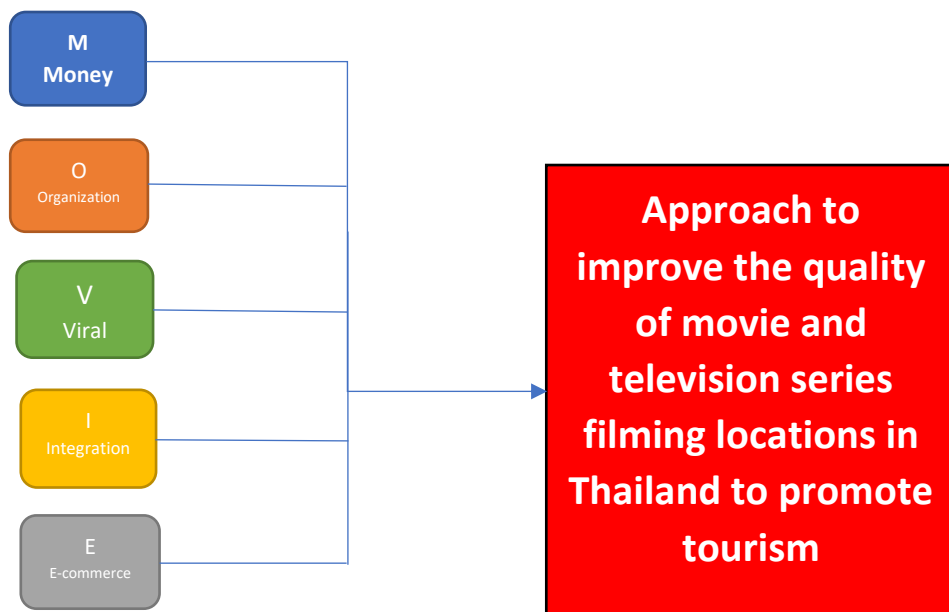
M (Money) จากการสัมภาษณ์หน่วยงานภาคเอกชนพบว่า ภาครัฐควรสนับสนุนด้านการเงินให้กับอุตสาหกรรมภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ภาคเอกชนให้เต็มที่ เพื่อสามารถพัฒนาคุณภาพในการผลิตให้ผลงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

O (Organization) เพื่อการสร้างความได้เปรียบในการยกระดับคุณภาพของประเทศไทยสำหรับการเป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ภาครัฐและภาคเอกชนควรพัฒนาคุณภาพของระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเทียบเท่าระดับสากล

V (Viral) แนวทางในการเพิ่มกลยุทธ์ยกระดับคุณภาพของประเทศไทยสำหรับการเป็นแหล่งเป้าหมายสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนควรร่วมกันสร้างกระแสในโลก Social Online ให้ผู้ชมพูดถึงสถานที่ที่ปรากฏในภาพยนตร์และละครโทรทัศน์กันแบบปากต่อปากจนเกิดเป็นกระแสการท่องเที่ยวตามรอยขึ้นมาอย่างรวดเร็ว

I (Integration) จากการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐและเอกชนพบว่า ทั้งสองหน่วยงานควรบูรณาการร่วมกันอย่างจริงจังเพื่อส่งเสริมให้การอำนวยความสะดวกในการผลิตภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ มีความแข็งแกร่งในทุกด้าน

E (E-commerce) การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดค่าใช้จ่ายของการส่งเสริมการถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

ภาพ 1 แสดงแนวทางการยกระดับคุณภาพของสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ในประเทศไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

การยกระดับคุณภาพของประเทศไทยสำหรับการเป็นแหล่งเป้าหมายสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ถือเป็นการดำเนินการที่สำคัญยิ่ง เพราะเมื่ออุตสาหกรรมภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ของประเทศไทยในเบื้องต้นสามารถเจริญก้าวหน้าและดำเนินงานได้อย่างราบรื่น จะสามารถกระตุ้นต่อการสร้างศักยภาพของประเทศในการแข่งขันด้านการให้บริการทั้งสถานที่ท่องเที่ยวและสถานที่การถ่ายทำทัดเทียมกับนานาชาติ และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวผ่านสถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ เพื่อทำให้ผู้ชมทั้งชาวไทยและจากทั่วโลกเกิดความหลงใหลและต้องการเดินทางมาสัมผัสกับสถานที่ท่องเที่ยวจริงในประเทศไทย สร้างชื่อเสียงให้เป็นผู้นำด้านการท่องเที่ยว และยังพร้อมเป็นศูนย์กลางด้านสถานที่ถ่ายทำทั้งสำหรับภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ รวมถึงตอบสนองต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ สามารถทำให้เกิดห่วงโซ่การผลิตที่เกี่ยวข้องกันในทุกด้าน สร้างงานและสร้างรายได้มวลรวมมหาศาลและบรรลุดตามยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2579 ซึ่งได้มีวิสัยทัศน์ไว้ว่า “ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพชั้นนำของโลก เติบโตได้อย่างมีคุณภาพบนพื้นฐานของความเป็นไทย เพื่อส่งเสริมทั้งด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน” และสอดคล้องกับนโยบายสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ต้องการให้แต่ละประเทศนำเอาศิลปะของประเทศตนเองออกมาสร้างมูลค่าเพิ่ม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564. สืบค้น
 กุมภาพันธ์ 3, 2563, จาก [https://www.thai-german-cooperation.info/admin/uploads/
 publication/1be798cb24ee07703c498fcd47cbba4den.pdf](https://www.thai-german-cooperation.info/admin/uploads/publication/1be798cb24ee07703c498fcd47cbba4den.pdf).
- กระทรวงวัฒนธรรม. (2560). ยุทธศาสตร์การส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์และวิดิทัศน์ ระยะที่ 3 (พ.ศ.
 2560-2564). สืบค้น ธันวาคม 10, 2562, จาก [https://www.m-culture.go.th/mculture_th60
 /download/article/article_20161130090947.pdf](https://www.m-culture.go.th/mculture_th60/download/article/article_20161130090947.pdf).
- กาญจนา โชคเหรียญสุขชัย. (2559). การเปิดรับข่าวสารและความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ
 วัฒนธรรมไทยสากลของชาวลาว. Vol 11 No 1 (2016): มกราคม - มิถุนายน 2559. สืบค้น
 พฤศจิกายน 14, 2563, จาก [https://www.tcithaijo.org/index.php/BECJournal/article/
 view/62405](https://www.tcithaijo.org/index.php/BECJournal/article/view/62405).
- กุลฤติ นุ่มทอง และอศวิณ เนตรโพธิ์แก้ว. (2558). อุตสาหกรรมภาพยนตร์ยุคสื่อใหม่ในอาเซียน: ก้าวอย่างใหม่สู่โลก
 ออนไลน์และภูมิภาคอาเซียน. วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ นิต้า, 2(2). สืบค้น
 มกราคม 29, 2563, จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/jcin/article/view/47737>.
- จิงหง ชู และพรทิพย์ เย็นจะบก. (2558). การเรียนรู้วัฒนธรรมผ่านละครโทรทัศน์ไทยของนักศึกษาจีน:
 กรณีศึกษานักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยในเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง. การประชุมวิชาการและ
 นำเสนองานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 6. สืบค้น กุมภาพันธ์ 10, 2563, จาก
<http://journalgrad.ssru.ac.th/index.php/5-02/article/view/229>.
- จำเริญลักษณ์ ชนะวังน้อย. (2559). ประเทศไทยกับการเป็นพื้นที่ถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศของอาเซียน.
 สืบค้น มีนาคม 11, 2563, จาก <http://www.polsci.tu.ac.th/fileupload/39/59.pdf>.
- ธนาชาติ จันทรเวโรจน์, สุขุม เฉลยทรัพย์ และวรรณวิภา จิตุชัย. (2557). ยุทธศาสตร์การจัดการรายการโทรทัศน์
 เพื่อการศึกษาในรูปแบบบันทึกสำหรับปลูกฝังวัฒนธรรมค่านิยมและพฤติกรรมที่ดีงามให้กับ
 เยาวชน. สืบค้น มกราคม 30, 2563, จาก [https://so06.tci-thaijo.org/index.php/umt-
 poly/article/view/29472/25334](https://so06.tci-thaijo.org/index.php/umt-poly/article/view/29472/25334).
- นิตยาวิ วัชรโบล. (2553). อิทธิพลของละครโทรทัศน์ไทยที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย.
 สืบค้น ธันวาคม 25, 2562, จาก <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/32050>.
- แนวหน้าออนไลน์. (2562). ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญาเสด็จเป็นองค์ประธานในการจัดงาน Thai
 Night เมืองคานส์. สืบค้น ธันวาคม 18, 2562, จาก [https://www.naewna.com/entertain/
 414845](https://www.naewna.com/entertain/414845).
- ประภาภรณ์ รัตโน และหยกขาว สมหวัง. (2560). อุตสาหกรรมการสร้างวัฒนธรรมและการสื่อสารในยุคดิจิทัล
 กรณีศึกษาอุตสาหกรรมการสร้างวัฒนธรรมไทยในจีน. สืบค้น มีนาคม 1, 2563, จาก
<https://www.tci-thaijo.org/index.php/liberalartsjournal/article/view/95951/74928>.
- พัชรพร ดิวษ์. (2556). การผสมผสานวัฒนธรรมต่างชาติผ่านสื่อโทรทัศน์. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. Vol 33 No
 1 (2013): January - March. สืบค้น มกราคม 26, 2563, จาก [https://www.tci-thaijo.org/
 index.php/executivejournal/article/view/80740](https://www.tci-thaijo.org/index.php/executivejournal/article/view/80740).
- ผู้จัดการออนไลน์. (2556). Lost in Thailand-เจมส์ บอนด์-เดอะ บีช นำทัพหนังไทยส่งเมืองไทยดังไกลทั่ว
 โลก. สืบค้น มกราคม 16, 2563, จาก <https://mgronline.com/travel/detail/9560000106198>.

มติชนออนไลน์. (2562). ผู้จัดการถ่าย 'ฟาสต์ 9' ทหารíoพ่อเมืองกระบี่ ปักหลักไทยถ่าย 'Fast & Furious' ยาว1 เดือน. สืบค้นเมื่อ ธันวาคม 29, 2562, จาก

https://www.matichon.co.th/region/news_1535269.

วรรณสิริ โมรากุล. (2555). การถ่ายทำภาพยนตร์ต่างชาติในประเทศไทย. สืบค้น ธันวาคม 6, 2562, จาก

<https://www.thansettakij.com/2016/01/08/25115>.

วิกิพีเดีย. (2561). บุพเพสันนิวาส. สืบค้น มีนาคม 2, 2563, จาก

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%9A%E0%B8%B8%E0%B8%9E%E0%B9%80%E0%B8%9E%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%AA>.

เสรี วงษ์มณฑา. (2561). ปรากฏการณ์ "บุพเพสันนิวาส". สืบค้น 13 ธันวาคม 2562, จาก

<https://www.thaipost.net/main/detail/5222>.

หลาน เฝิน. (2558). กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดของบริษัทในสาธารณรัฐประชาชนจีนที่นำเข้าสู่ละครโทรทัศน์ไทย. สืบค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 14, 2563, จาก <http://dspace.bu.ac.th/handle/123456789/1145>.

อุบลวรรณ สุจริตกุล. (2558). รายได้จากภาพยนตร์ต่างประเทศ. สืบค้น ธันวาคม 18, 2562, จาก

<https://www.facebook.com/BioscopeMagazine/posts/10153505869619074>.

